

עובדיה אשר על הבית

אילנה חדד

1. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף לט עמוד ב: סימן קר"א וזכ"ה באדו"ם. כתיב ויקרא אחאב אל עבדיהו אשר על הבית ועבדיהו היה ירא ה' מאד, מאי קאמר קרא?
אמר רבי יצחק: אמר ליה, ביעקב כתיב נחשתי ויברכני ה' בגללך. ביוסף כתיב ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף, ביתא דהוא גברא לא הוה מיבריך, שמא לא ירא אלהים אתה?
יצתה בת קול ואמרה: ועבדיהו היה ירא את ה' מאד - אבל ביתו של אחאב אינו מזומן לברכה.
אמר רבי אבא: גדול שנאמר בעובדיהו יותר ממה שנאמר באברהם, דאילו באברהם לא כתיב מאד ובעובדיהו כתיב מאד.
אמר רבי יצחק: מפני מה זכה עובדיהו לנביאות - מפני שהחביא מאה נביאים במערה. שנאמר ויהי בהכרית איזבל את נביאי ה' ויקח עבדיהו מאה נביאים ויחביאם חמשים איש במערה וגו'. מאי שנא חמשים איש? -
אמר רבי אלעזר: מיעקב למד, שנאמר והיה המחנה הנשאר לפליטה. רבי אבהו אמר: לפי שאין מערה מחזקת יותר מחמשים.
חזון עבדיהו כה אמר ה' אלהים לאדום וגו' מאי שנא עובדיה לאדום? - אמר רבי יצחק: אמר הקדוש ברוך הוא: יבא עובדיהו הדר בין שני רשעים ולא למד ממעשיהם, וינבא על עשו הרשע שדר בין שני צדיקים ולא למד ממעשיהם. אמר אפרים מקשאה תלמידו של רבי מאיר משום רבי מאיר: עובדיה גר אדומי היה, והיינו דאמרי אינשי: מניה וביה אבא ניזיל ביה נרגא.
2. רד"ק מלכים א פרק יח פסוק א: ויהי בשנה השלישית - לעצירת הגשמים, ואתנה מטר - כי מפני הרעב שבו רבי' בתשוב' והטיבו דרכיהם ועוד שהיו בישראל ז' אלפים אשר לא כרעו לבעל.
3. האברבנאל (א): ספר הכתוב שבשנה השלישית לעצירת הגשמים אמר ה' לאלוהיו לך הראה אל אחאב... רוצה לומר אתה אליהו נשבעת על עצירת הגשמים ועברו כבר שלוש שנים והיה לך לרחם על האדמה, כי בעבור השוטים אין ראוי שתחרב הארץ וכיוון שאתה לא תתעורר לזה אני מעיר אותך.
4. מלכים א פרק יז פס' א: וי' אמר אליהו התשבי מת' שבי גלעד אל אחאב חי ה' אל' ה' ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפני דברי.
5. מצודת דוד מלכים א פרק יח פסוק ג: על הבית - ממונה היה על בית המלך.

6. מלכים א פרק יז: לך מזֶה וּפְנִיתָ לְךָ קִדְמָה וּנְסַתְרֶתָּ בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַיַּרְדֵּן. וְהָיָה מִהַנַּחֵל תִּשְׁתַּה וְאֵת הַעֲרָבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֵּלְךָ שֵׁם. וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כַּדְּבַר ה' וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַיַּרְדֵּן. וְהָעֲרָבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר בְּבֹקֶר וְלֶחֶם וּבָשָׂר בְּעֶרְבַיִם וּמִן הַנַּחֵל יִשְׁתֶּה.
7. מלכים א פרק יח פס' כב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵיו אֶל הָעָם אֲנִי נֹתַרְתִּי נְבִיא לַה' לְבִדִּי וְנְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים אִישׁ.
8. מצודת דוד מלכים א פרק יח פסוק ט: כי אתה נותן - ר"ל אתה תהיה סיבה שאמות ביד אחאב.
9. רד"ק מלכים א פרק יח פסוק יב: ורוח ה' ישאך - היו חושבים כשלא היו מוצאים אותו כי רוח ה' נשאו על אחר ההרים כמו שאמרו בני הנביאי' לאלישע פן נשאו רוח ה' וישליכוהו באחד ההרים.
10. האלשיך (יב): העולה על רוחך כי ירא אני ממנו ועל כן רוח ה' תשאני להמלט ממנו? לא כן הוא, כי חי ה' אשר עמדתי לפניו כי היום אראה אל אחאב.
11. מלכים א פרק יז פס' יב: וַתֹּאמֶר חִי ה' אֵל הַיָּרְךָ אִם יֵשׁ לִי מְעוֹג...
12. מלכים א פרק יז: ... מה לי וְלֶךְ אִישׁ הָאֵל הַיָּם בָּאתָ אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת עֹנִי וְלְהַמִּית אֶת בְּנִי.
13. יהושע פרק ז: (כה) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מַה עֲכַרְתֶּנוּ וְעַכְרָךְ ה' בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶבֶן וַיִּשְׁרְפוּ אֹתָם בְּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בְּאֶבְנִים. (כו) וַיִּקְיֵמוּ עָלָיו גַּל אֶבְנִים גְּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיֵּשֶׁב ה' מִחֲרוֹן אָפוּ עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא עֶמֶק עֶכּוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה.